

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

dovolte mi, abych Vás seznámila s činností vydavatele tohoto časopisu - Ústavu územního rozvoje, v uplynulém období, především v r.1997.

Činnost ústavu je, v souladu se zřizovací listinou a statutem, zaměřena na:

- zpracování podkladů pro operativní činnost MMR,
- metodickou, konzultační a řešeršní činnost,
- studijní, informační, dokumentační a publikační činnost, včetně vydávání časopisu Urbanismus a územní rozvoj,
- přípravu podkladů pro legislativu,
- tvorbu informačních systémů,
- organizaci mezinárodního odborného styku a účast v mezinárodních organizacích, v oborech územní plánování, regionální politika, bydlení a bytová politika, programy územního rozvoje regionů a obcí,
- vypořádání práv a povinností býv.krajských investorských organizací.

V roce 1997 byla činnost ústavu zaměřena konkrétně na řešení těchto úkolů:

A. Stálé činnosti

- A.1. Dokumentační, informační a vydavatelská činnost
  - A.1.1. Vedení knihovny, anotace, překlady, řešerše
    - A.1.1.1. Přehled legislativy územ. rozvoje ve vybraných evropských státech
  - A.1.2. Vydávání časopisu Územní rozvoj
  - A.1.3. Aktualizace příručky "Limity"
  - A.1.4. Aktualizace příručky "DOSS"
    - A.1.4.1. DOSS - Rozbor
  - A.1.5. Průběžná aktualizace katalogu vybraných US a ÚPD
- A.2. Operativní činnosti
  - A.2.1. Operativní pomoc MMR dle požadavků jednotlivých odborů
    - A.2.1.1. Vymezení zastavěného území obce
    - A.2.1.2. Způsoby vymezení ploch v ÚPD v zemích západní Evropy
    - A.2.1.3. Lektorování překladu studie OECD "Trhy s městskými pozemky-politika pro 90. léta"
    - A.2.1.4. Seznam zpracovatelů ÚPD
    - A.2.1.5. Nabídka disponibilních rozvoj. ploch - doplnění, aktualizace a publikování kartogramů
    - A.2.1.6. Seminář "Pořizování územně plánovací dokumentace"
    - A.2.1.7. Analýza výše náhrad při procesu výkupu pozemků ve veřejném zájmu
    - A.2.1.8. Návrh řešení ochrany půdního fondu
    - A.2.1.9. Přehled legislativy k povodňové prevenci
    - A.2.1.10. Zjištění obsahu schválené ÚPD z hlediska zátopových území
    - A.2.1.11. Přehled usnes.a nařiz.vlády týkající se celorepublik. koncepcí rozvoj. progr. 1990-97
    - A.2.1.12. Soutěž Vesnice roku 1997
    - A.2.1.13. Monitorování projektů obnovy městských zdevastovaných ploch
  - A.2.2. Poradenská činnost pro orgány státní správy a samosprávy
- A.3. Zahraniční aktivity
  - A.3.1. Činnost RID Centra IFHP
  - A.3.2. Mezinárodní spolupráce
- A.4. Monitorování
  - A.4.1. Monitorování schválené ÚPD
  - A.4.2. ÚPD, ÚPP pro MPR a MPZ

B. Tématické úkoly

- B.1. Příklady regulativů v ÚPD
- B.2. Právní a administrativní podmínky rozvoje obcí
  - B.2.3. Oceňování a zdaňování pozemků
    - B.2.3.1. Seznam zákl.cen pozemků zast. a k zast.určených a seznam koef. prodejnosti staveb
    - B.2.3.2. Hodnotová mapa území v ČR s vazbou na seznam základních cen pozemků ...
  - B.2.5. Realizační modely rozvoje obcí
  - B.2.6. Územní systémy ekologické stability
  - B.2.7. Spolupráce s veřejností
  - B.2.8. Monitoring tzv. "Investiční linka"
  - B.2.9. Informační materiál o orgánech místní správy v ČR

- B.3. Metodiky pro ÚPD
  - B.3.2. Ekonomická část ÚPD
- B.4. Strategie koncepčního rozvoje okresu Kroměříž
- B.5. Revize základních sídelních jednotek
- B.6. Regenerace sídlišť
- B.7. Příprava publikace Rozvoj vesnice
  - B.7.1. Programy spojené s rozvojem vesnice
  - B.7.2. Analýza urbanistických studií modelových obcí
  - B.7.3. Přehled průměr. cen budované technické infrastruktury ve venkovských obcích
  - B.7.4. Plánování krajiny

C. Publikace

- C.1. Katalog vybraných US a ÚPD
- C.3. Urbanistická česko-slovensko-německá příručka pojmů z prostorového a územ. plánování
- C.4. Pozemkové úpravy

D. Činnost oddělení INKA - vypořádání závazků bývalých KIO

Z uvedeného seznamu je zřejmé, že činnost ústavu byla velmi široká. Zaměřím se proto pouze na bližší popis těch úkolů, jejichž výstupy směřovaly přímo k odborné veřejnosti a mohly jí být přímo využity. V případech, kdy se nejednalo o úkol, ukončený v r.1997, uvádím pro Vaši informaci i aktuální stav.

Vedení odborné knihovny, anotace, překlady, rešerše

Knihovna je provozována pro odbornou veřejnost. Spolupracuje se sítí knihoven ČR při organizování meziknihovní výpůjčkové služby. V současné době má knihovna 13 432 knihovních jednotek, především z oboru územní plánování a urbanismus, bydlení, architektura, právo, ekonomika, geografie, sociologie aj. V r.1997 odebírala knihovna 48 tuzemských a 25 zahraničních periodik.

12x ročně jsou vydávány "Novinky", kde jsou přehledně zpracovány anotace důležitých knih a článků. Výtah z "Novinek" znáte, je uveřejňován v našem časopisu. ÚÚR na požádání zpracovává i tištěné rešerše, v r.1997 jich bylo 9.

Vydávání časopisu

V r.1997 vyšla v prvním pololetí dvě čísla časopisu "Územní rozvoj" a zvláštní číslo, věnované problematice ekonomie v územním plánování. Z rozhodnutí MMR potom došlo ke sloučení časopisů "Urbanismus a územní plánování" a "Územní rozvoj". Ve druhém pololetí vyšla dvě sloučená čísla časopisu. Od r.1998 má časopis název "Urbanismus a územní rozvoj" a bude mít 6 čísel ročně.

Limity využití území

Aktualizace příručky, která vyšla v r.1995, je pravidelná. V r.1997 byly zpracovány dodatky č. 5 až 8, na další aktualizaci se pracuje i v letošním roce. Vzhledem k množství dodatků a velkému zájmu odběratelů o tuto příručku, která je v základní verzi již rozebrána, předpokládáme, že v r.1999 bude dáno do tisku 2. upravené vydání, které bude obsahovat aktuální soubor limitů využití území dle platných zákonů a závazných norem.

Dotčené orgány státní správy v procesu územního plánování a územního řízení

Rovněž tato příručka prochází pravidelnou aktualizací, v r. 1997 byly zpracovány dodatky 1 a 2, v letošním roce bude vydán dodatek č.3. Zároveň se zpracovává příloha k základní příručce, která bude obsahovat přehled jednotlivých územně plánovacích dokumentů a územních rozhodnutí s přiřazením typů správních úkonů, kterými se k těmto dokumentům DOSS vyjadřují. Půjde tedy o "obrácený" pohled, než jakým je stávající příručka seřazena.

Katalog vybraných urbanistických studií a územně plánovací dokumentace

Katalog, který byl připravován v r. 1997 a vydán v srpnu 1998, navázal na publikaci "Územní plány a urbanistické studie" z r.1997. První vydání ukázalo, že pravidelné zveřejňování různých typů dokumentace zaznamenalo u veřejnosti úspěch a proto bylo rozhodnuto o periodickém vydávání této publikace. Pro další díl katalogu jsou již nyní vyhledávány vhodné dokumentace.

Činnost RID Centra IFHP

Ústav územního rozvoje zajišťuje spojení České republiky s Mezinárodní federací pro bydlení a plánování (IFHP) prostřednictvím RID Centra, zaměřeného na problematiku bydlení a územního plánování v historických městech. Odborné materiály a publikace, které od IFHP získáváme, jsou součástí knihovního fondu odborné knihovny ústavu. V rámci činnosti RID Centra pod patronací IFHP každoročně pořádáme mezinárodní workshopy, o které je v odborné veřejnosti trvalý zájem. V r.1997 byl uspořádán v Třebíči workshop s názvem "Nový život ve starých městech" a v letošním roce se v Brně konal workshop zaměřený na problematiku regenerace panelových sídlišť.

Monitorování ÚPD

Od roku 1995 se ústav zabývá monitorováním stavu územně plánovací přípravy v ČR. V r. 1997 byl vytvořen jednotný projekt, který umožňuje založení registru ÚPD pro každou obec.

V letošním roce bylo monitorování rozšířeno o přehled schválených a rozpracovaných ÚPD VÚC. Z vytvořené databáze o schválené a rozpracované ÚPD je každoročně zpracována a vydána publikace, která obsahuje kartogramy a tabulky za jednotlivé okresy i za celou ČR.

Informace o stavu územně plánovací přípravy jsou k dispozici i prostřednictvím INTERNETU.

Příklady regulativů v ÚPD

Začátkem letošního roku byla vydána stejnojmenná publikace, určená pro všechny účastníky procesu územního plánování. Prostřednictvím regulativů, vybraných ze zpracovaných ÚPD a opatřených komentářem, je čtenář informován o tom, jakým způsobem by měly být regulativy v ÚPD formulovány. V publikaci je rovněž uveden informativní text o významu a funkci regulativů. Pokud totiž nejsou regulativy formulovány jednoznačně a přesně, nebo pokud je za regulativ dokonce považován pouze popis možného stavu, nelze počítat s tím, že se zjednoduší a zprůhlední činnost stavebních úřadů, především v územním řízení.

Územní systémy ekologické stability

Cílem řešení tohoto úkolu je vydání publikace "Metodika zpracování ÚSES do územních plánů obcí". Přípravovaná publikace si klade za cíl poskytnout formální návod pro optimální postup vymezení ÚSES v územním plánu obce na základě příslušných podkladů. Metodika je určena především pořizovatelům ÚPD, dále pak ostatním pracovníkům státní správy, kteří jsou zodpovědní za vymezení ÚSES a zpracovatelům územně plánovací dokumentace. Vydání příručky se předpokládá do konce letošního roku.

Regenerace sídlišť

V první fázi řešení byla provedena analýza panelových sídlišť v ČR z hlediska lokalizace, velikosti, etap výstavby, jejich urbanistické a stavební kvality atd.. Ve druhé etapě řešení byly výsledky analýzy použity pro zpracování návrhu "Programu regenerace sídlišť". V současné době je ve spolupráci s městem Uherské Hradiště zpracováván pilotní projekt regenerace jednoho sídliště, kde se ověřují postupy, navržené v "Programu..."

Urbanistická česko-slovensko-německá příručka pojmů z prostorového a územního plánování

Vícejazyčná příručka územně plánovacích pojmů, která byla zpracována ve spolupráci se Slovenskou technickou univerzitou v Bratislavě a Akademií pro prostorové a zemské plánování /ARL/ v Hannoveru, informuje uživatele o státní a správní struktuře, prostorovém uspořádání a sídelní struktuře a o soustavě územního /prostorového/ plánování v jednotlivých zemích. Je potřebná pro přeshraniční spolupráci, pro vypracování evropské perspektivy prostorového rozvoje, pro realizaci společných opatření v oblasti územního plánování při mezinárodní kooperaci atd. Využít ji mohou i cizojazyční překladatelé odborných textů.

Monitoring tzv. "Investiční linka"

Pod tímto, nezaskvěnému čtenáři ne příliš jasným názvem, se skrývá zjišťování zkušeností jednotlivých obcí s možnostmi a postupy při investování rozvojových území pro bydlení. Problematika byla sledována od určení rozvojových ploch v ÚPD, přes úpravu vlastnických vztahů až po vybudování bytových jednotek s finanční spoluúčastí obce a budoucích uživatelů bytů, příp. správců sítí. Byly shromážděny poznatky z 11 měst a obcí různých velikostí. Veřejnost se získanými poznatky byla seznámena na semináři, pořádaném OÚP MMR a prostřednictvím článku v č. 2/98 tohoto časopisu.

V předchozím přehledu jsem se snažila seznámit Vás alespoň s některými pracemi a aktivitami našeho ústavu, které může odborná veřejnost okamžitě využívat. Zaměřila jsem se především na výsledky práce z roku 1997, ale nyní dovoluji, abych ještě stručně upozornila na některé další aktuální výstupy z práce našeho ústavu.

Mimořádnou přílohu tohoto čísla tvoří osvětový materiál "Obec - orgán územního plánování", který je určen především pro samosprávy obcí, které se od 1.července 1998 staly orgánem územního plánování. Doufám, že materiál pro svou stručnost a přehlednost však pomůže i dalším odborníkům z oboru územního plánování.

V současné době je v tisku publikace "Pozemkové úpravy", která popisuje proces pozemkových úprav v Bavorsku ve srovnání s naší platnou legislativou.

Pokračuje práce na vydávání cizojazyčných příruček pojmů z prostorového a územního plánování, nyní se připravuje do tisku česko-slovensko-rakouská příručka. K dispozici uživatelům by měla být začátkem příštího roku.

Pokračujeme i v práci na metodických pomůckách pro pořizovatele a zpracovatele ÚPD, např. před ukončením je práce týkající se výkresu limitů využití území a vymezení současně zastavěného území obce.

Závěrem bych Vás chtěla upozornit na internetovou stránku našeho ústavu, jejíž adresa je www.uur.cz. Na této adrese najdete aktuální zprávy z našeho ústavu, výroční zprávu za minulý rok a další zajímavé informace.

V rámci poradenské činnosti jsou naši pracovníci rovněž připraveni v rámci svých možností a zkušeností zodpovědět Vaše dotazy, zúčastnit se výběrových řízení na zpracovatele ÚPD a předat Vám své poznatky v oborech naší činnosti.

*Ing. Alena Navrátilová
ředitelka ÚÚR*